

35464, VIII, B, e

Šest govorov

sv. Alojziju v čast, mladini in vzgojiteljem v prid.

K
YCEAL,
LLOTHER
ZU
LAIBACH

Govoril **J. N. Renier** pri sv. Jakobu v Ljubljani 1897.

Dobiček je namenjen za nove zvonove cerkve sv. Jakoba.

2244 III 189

030055601

I.

„Le malo si ga znižal pod
angelje; s slavo in častjo si
ga ovenčal.“ Ps. 8. 6.

Končali smo dolgo vrsto Gospodovih praznikov. Že zdavno je minul sv. božični čas, minul je tudi velikonočni čas, minul je praznik Gospodovega vnebohoda in tudi lepi binkoštni prazniki bodo kmalu minoli. Končani so torej Gospodovi prazniki in nastopila je v cerkvenem letu dolga pobinkoštna doba. Tekom prve polovice cerkvenega leta nam predstavlja sveta cerkev vse poglavitne skrivnosti naše sv. vere, opominjajoč nas, da častimo Boga v teh skrivnostih, katere so se zgodile in dopolnile zaradi nas. Ker pa pravi psalmist: »Čudovit je Bog v svojih svetnikih«, zato hočemo v začetku pobinkoštna dobe Boga častiti s tem, da se šest nedelj oziramo na enega onih blaženih svetnikov, ki poveljujejo Boga v nebesih. In kdo je oni svetnik, katerega življenje je tako imenitno, da more biti predmet šestim govorom? Ali je morda to kak mučenik, ki je v hudem trpljenju prelil svojo kri za sv. vero? Ali je morda apostol, ki je v največjih težavah do sive starosti širil luč sv. vere od dežele do dežele, od otoka

do otoka, od morja do morja? — O ne; mladeniča bomo slavili, ki je komaj dokončal triindvajseto leto; mladeniča, ki je bil kraljevega rodu, kateremu je bila krona na ponudbo, — toda ne zaradi visocega stanu, ne zaradi te krone ga častimo, pač pa zaradi snežno bele lilije, katero drži v svojih rokah. Ob nogah tega mladeniča se zbiraš ti, preljuba mladina, ter ga častiš kot svojega patrona in varuha; ob njegovih nogah se zbira tudi množica onih, ki niso tako srečni, kakor ti, nedolžna mladina, toda kar jim manjka v nedolžnosti, to nadomestujejo s svojo spokornostjo in s svojimi solzami. Iz srca vseh pa, ki so se tu zbrali se dviga slavospev: »Blagor nedolžnim, ki hodijo po potu Gospodove postave!« — Da, Alojzij je tisti svetnik, katerega hočemo slaviti, Alojzij je tisti nebeščan, katerega imenuje sv. cerkev »angelskega mladeniča« in s to besedo povedano je vse. Premišljujmo torej danes kot uvod k svojim govorom: Zakaj nazivlja sv. cerkev Alojzija »angelskega mladeniča« in spoznali bomo, da je sv. Alojzij res živel tu na svetu v človeškem telesu angeljsko življenje. In ti, sveti Alojzij, katerega podoba krasi tudi našo farno cerkev, sprosi naši mladini milost, da bo posnemala Tvoje čednosti in Ti sledila z lilijo v rokah.

Poglej v stvarstvo, kak prekrasen red zazre tvoje oko, kako se stvarstvo stopnjuje od nepopolnih do vedno popolnejših bitij. Najniže stoji med stvarmi pač ruda, mrtev kamen. Ali čuti, ali

se premika, ali raste? Ne, nemo truplo leži tu in ima le eno lastnost, to, da je, da biva. Koliko popolnejša je rastlina, recimo vijolica, ki tam poleg kamna raste, da, raste, ne leži leno in nepremično kakor on. Iz nežnega semena je vskalila in se razvila v čaroben cvet. Vetrec se z njo poigrava in metuljček jo pozdravlja. Metuljček, ti spadaš še med višjo vrsto, med živali, žival živi in res, ti drobní metuljček, živiš, rasteš, čutiš in se premikaš, obletavajoč drobne cvetove, in razveseljuješ človeško oko. Človek, ki uporabljaš rudnine, ki se raduješ rastlinstva, kateremu služijo živali, ti, o človek, pa si krona vidnih stvarij. Ti ne živiš le, ti ne čutiš le, ti se ne premikaš le, ti tudi spoznavаш in se odločuješ prostovoljno za to ali ono. S temi lastnostmi pa segaš že v nebeške višave in se bližaš onim bitjem, ki ne poznajo telesnih okov, angeljem. Angelji niso podvrženi telesnim zahtevam, v njih ni nasprotstva med duhom in mesom, kakor v tebi, ubogi človek; oni ne čutijo v sebi vojske, ki jo povzroča poželjenje mesa. Duhovi so, čisti duhovi. — Ta čistost pa jim ni všteta kot zasluženje, ker jih ne stane truda in boja, ampak ta čistost je zgolj dar božji in prednost angeljske nature. — Kako drugače pa je s teboj, o človek! Ti obstojiš iz duše in telesa. Tvoja duša ti je torej vdihnjena in hrepeni po višem; po nebesih, telo pa, ki je iz prsti vzeto, ti teži vedno po zemeljskem in se ustavlja tvojemu duhu. To je pomen Gospodovih besedij: »Duh je voljan, meso pa je slabo.« Poleg tega je še telo vsled

prvega greha popolnoma postalo duhu nepokorno; oči, ušesa in vsi drugi počutki so sredstva, da se po njih obuja v človeku poželjivost in tako je v človeku veden boj, boj, ki je tem hujši, ker ni kraja ne časa, da bi se odtegniti mogel tej vojski. Da je ta boj z mesenostjo in slabo natoro nevaren, vidiš iz tega, ker je le malo ljudi, ki bi v njem zmagali, in ker je ravno poželjivost mesa tista široka cesta, na kateri hiti ogromna večina v peklenški prepad. Iz tega pa tudi vidiš, kako vzvišen in vzoren je tisti človek, ki živi sicer v svojem mesu, pa živi kakor bi bil brez telesa, in ki se trudi, da doseže s svojo čednostjo in s premagovanjem, kar je Bog dal angeljem že po natori. In ker je tako živeti težavno, zato so pa tako življenje občudovali pagani, zato je mora občudovati celo razuzdanec, katerega močno v srce presune pogled na nedolžnega človeka; zato celo sv. Duh to čednost slavi rekoč: »O, kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti), zakaj njegov spomin je več, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh.«

Kako lep in vzvišen mora torej biti po vsem tem, kar smo rekli, sv. Alojzij! Živel je na kraljevem dvoru sredi najhujših nevarnosti, ob bogato obloženi mizi; obdali so ga slabi vzgledi in zapeljivost; imel je priložnost vsako, tudi najmanjšo željo izpolniti, svet mu je ponujal vse v najobilnejši meri in vendar šel je iz teh nevarnosti nepoškodovan, kakor so šli nepoškodovani trije izraelski mladeniči iz razbeljene peči. — Da, nikdar ni čutil v sebi pregrešnega nagnenja, nikdar se

ni vzbudila v njegovem srcu tudi ne senca kake nespodobne želje. Rekli boste: To je sicer občudovanja vredno, a to je posebna milost, katero je imel le Alojzij! — Res je sicer, da je Bog svetu Alojziju dal prav posebne milosti, toda angeljski mladenič je pa tudi s temi milostmi tako sodeloval, da bi bil tudi najhujše skušnjave lahko premagal. Svoje nedolžno telo je znal tako neusmiljeno brzdati in krotiti, in njegova hrana je bila tako pičla, da niso mogli razumeti, kako da se še ohrani pri življenju. Počival je mnogokrat na golih deskah in kolikokrat je premolil celo noč, in jutranja zarja našla ga je še na kolenih v molitvi utopljenega. Na svoje oči je tako skrbno pazil, da je živel več let na cesarskem dvoru, kjer je vsaki dan živel v bližini mlade cesarice in ji je stregel in vendar še te poznal ni. Tudi ulic po mestu ni poznal, če jih je prav že pogosto obhodil s pobešanimi očmi. Poleg tega je bil tako sramožljiv, da še njegov služabnik, ki je bil vedno okoli njega, nikdar ni videl njegove bose noge. In pri vsem tem je s svojim telesom tako hudo ravnal, kakor če bi se moral pokoriti za najhujše pregrehe. Vsled silnega bičanja je bilo njegovo telo raztepeno in ranjeno, in vendar je Alojzij nosil snežno-belo obleko krstne nedolžnosti. Kjerkoli se je prikazal on, povsod so gledali nanj s spoštovanjem in občudovanjem, imenovali so ga s kratka: »Angelja v mesu.« — Alojzij je pa ta časten priimek zaslužil še iz drugih vzrokov. Kakor niso angelji kot breztelesna bitja navezani na pozemeljsko imetje,

tako tudi Alojzijevo srce ni bilo navezano na posvetno.

Lahko bi vam popisal, kako je živel skromno, kako je hodil vkljub svojemu visokemu stanu vedno priprosto in brez vsacega lišpa, kako je tudi na cesarskem dvoru najraje se mudil v svoji samotni sobici in kako mu je bilo neznosno hudo, ako je kdo v njegovi navzočnosti govoril o njegovem dostojanstvu. Toda vsa njegova skromnost in nenavezanost na svet je označena v enem samem činu: Alojzij se je odpovedal vladarstvu, on je odklonil očetovo krono. Krona — o koliko zapejljivega obsega ta beseda! Koliko vojskâ se je vojskovalo, koliko krvi pretočilo v dosego ene same krone! Alojziju pa je bila krona na ponudbo, saj je bil prvorojenec vladarske hiše; poleg tega so ga dičile najlepše lastnosti, tako da je ljudstvo željno pričakovalo oni dan, ko bo Alojzij zavzel vladarski prestol. Toda Alojzij se je že zgodaj navadil, presojeti vse reči po večnosti. Zato se je tudi sedaj vprašal: »Kaj mi pomaga to za večnost? Kaj je svetna krona, če jo primerjam večnosti? Kadar se bo morala vkloniti glava neizprosljivi smrti, tedaj bo padla tudi krona s kraljeve glave.« Poln takih mislij, poln takega hrepenenja po srečni večnosti se Alojzij vojskuje s hudimi težavami, da mu oče po dolgem boju slednjič dovoli zapustiti svet. In kakor hitro je odstopil vse svoje pravice do vlade mlajšemu bratu, že pohiti vesel, da se je iznebil tako težkega bremena, v samostansko tišino. Kdor pa je gledal sedaj, kako Alojzi

hodi po ulicah rimskega mesta v oguljeni samostanski obleki, kako berači od hiše do hiše, ta je tudi spoznal na njegovem bledem in upalem obrazu, da je Alojzij neizmerno srečnejši v evangeljskem uboštvu, kakor ko bi ga venčala prva krona sveta. — Tako je bil Alojzij podoben breztelesnim angeljem, ker tudi on ni poznal telesnih potreb, ker tudi njegovo srce ni bilo navezano na posvetno, ker je tudi njegova duša le hrepenela po nebesih. In to hrepenenje po nebeški domovini je bilo tako močno in goreče, da je poznal le eno željo: »Razvezan biti (telesnih spon) in kraljevati s Kristusom.« In glejte, Bogu je bilo dopadljivo hrepenenje te čiste duše, angelji sami niso več privoščili Alojzija grešnemu svetu, hiteli so ga sprejeti v svojo sredo.

Ko najbolj razsaja grozna kuga po rimskem mestu, vidimo Alojzija, kako hiti ljubeznivo od bolnika do bolnika, povsod deleč dobrote in skazujoč blago usmiljenje. Pri tem delu ljubezni do bližnjega se ga dotakne rešilna roka angeljeva in ga odpelje iz te solzne doline. Prijazna in ljubka je njegova ločitev kakor se loči ljubo solnce, kadar zatone v večerni zarji. »Ljubi Alojzij, kam pa greš?« tako ga vpraša samostanski predstojnik, ko leži angeljski mladenič na smrtni postelji, mirno in tiho kakor prezgodaj odtrgana cvetlica. Alojzijevega obraz zažari v rajski sladkosti, smehlja se zašepete: »V nebesa, moj oče, v nebesa!« In šel je Alojzij — en angelj menj na zemlji, en angelj več v nebesih.

V nebesa, v nebesa! To, dragi bratje, je tudi naše upanje, naš namen. Če je ta želja istinita, potem hodimo tudi tista pota, katera so sv. Alojzija tja pripeljala. Ti, ljuba mladina, ki si še ohranila svojo nedolžnost, oh obvaruj, obvaruj ta dragocen zaklad z enakim pogumom, z enako gorečnostjo, kakor tvoj patron sv. Alojzij. O blagor vam, mladeniči in deklice, dokler hodite po potu nedolžnosti! Ta pot vas bo brez težav in truda pripeljala gotovo v nebeško domovino. Toda tudi vi, ki ste morda že zdavna zgubili zaklad svete nedolžnosti, glejte, tudi vam ni treba obupati; zakaj poleg pota nedolžnosti pelje še ena, toda le ena sama ozka stezica v nebo; ta pot je pot pokore, težavna sicer in strma. Prosite torej sv. Alojzija, da »če ga niste posnemali v nedolžnosti, ga vsaj posnemajte v spokornosti«. Amen.

II.

*Dobro drevo rodi dober
sad, malopridno drevo pa
malopriden sad.*

Mat. 7. 16.

Zadnjo nedeljo smo bolj splošno premišljevali življenje sv. Alojzija, angeljskega mladeniča. Kakor oni, ki stopi v kako veliko, umetno in lepo sezidano cerkev najprej bolj splošno ogleduje zgradbo in šele potem svojo pozornost obrača tudi na po-

sameznosti, ko že ima splošen pregled, tako se hočemo tudi mi, ko smo zadnjič spoznali bolj splošno življenje sv. Alojzija, sedaj ozirati na posamezne dobe tega angeljskega življenja. Saj nam nič ne pomaga častiti in slaviti svetnike, ako jih ne posnemamo; kako pa jih bomo posnemali, ako ne poznamo prav natančno potov, po katerih so hodili tu na zemlji? Ravno zaradi tega je skrbela previdnost božja, da so se vse posameznosti iz njih življenja zapisale in se nam ohranile, da imamo v vseh okoliščinah svojega življenja v vsakem stanu, v vsaki starosti vedno žive vzglede pred seboj, po katerih naj tudi mi svoje življenje vravnamo. Spolnujemo torej le božjo voljo, ako življenje svetega Alojzija, katerega je Bog postavil kot živ vzgled mladini za vse čase, bolj natančno razpravljamo. Poglejmo torej danes v otročja leta sv. Alojzija in preišljajmo: Kako važna je dolžnost, da stariši že precej prva leta dobro uplivajo na svoje otroke. — Sv. Alojzij pa nam sprosi milost, da bodo iz tega preišljevanja stariši kakor tudi otroci svoje dolžnosti prav spoznali.

Gotovo ste radovedni, dragi v Gospodu, kdo je bila tista srečna mati, ki je rodila angeljskega Alojzija? Alojzijeve mati je bila Marta Tananska, katera je živela pred svojo poroko na dvoru španskega kralja. Ko je Marta zvedela, da jo hoče knez Ferdinand Kastiljonski v zakon, služila je Bogu še bolj iskreno, da bi ji Bog razodel svojo voljo

v toliko važni zadevi. Prepričala se je slednjič, da bo njen zakon po božji volji, in zato se je poročila s Ferdinandom v navzočnosti španskega kralja in kraljice. Marta je v sveti zakon stopila prepričana, da ji bo ta stan v zveličanje.

V srcu pa je gojila na tihem željo, da bi ji Bog dal sina, katerega bo mogla Bogu nazaj dati v dar in ga posvetiti njemu v službo. V dosego te svoje vroče želje je neprenehoma molila in glejte, kazalo se je, da bo Bog njeno prošnjo uslišal. Komaj je to spoznala, je začela še bolj sveto živeti in darovala je Bogu, kar še ni bilo njeno. O kako dopadljiva je bila ta molitev materina Bogu, kako dopadljivo je sprejel ta dar, ki je bil še v njegovih rokah! Da bi to pobožno mater posnemale vse druge matere; saj Bog takrat tako rad usliši prošnje, ki se dvigajo pred njegov tron! — Toda Bog je tudi zvestobo svoje služabnice postavil na hudo poskušnjo. Bila sta oba, dete in mati, v smrtni nevarnosti. V trenutku najhujše stiske, ko je obojno življenje le še na lasu viselo, naredi pobožna mati obljubo lavretanski Materi božji in naenkrat je minula vsa nevarnost. Srečna mati vzame dete v naročje, v goreči hvaležnosti povzdigne oči v nebesa in svojemu detetu naredi znamenje križa na čelo. Malo dete pa je ležalo brez vsega življenja in že so mislili, da je mrtvo, ko začne milo jokati, potem pa ni Alojzij več čas svojega otroškega življenja nikdar več jokal. Krščen je bil Alojzij doma, kjer je prejel krst sile; slovesni krstni obred pa se je vršil več tednov po-

zneje v cerkvi. V krstni knjigi se bere poleg Alojzijevega imena: »Srečen naj bo, Bogu priljubljen in njegov spomin naj bo večen pred ljudmi.« — Jednako želé pač tudi drugi stariši svojim otrokom, toda stariši le mnogokrat pozabijo, da, kakoršni so sami, taki bodo tudi njih otroci. Kakor namreč otroci po stariših podedujejo bolezen ali zdravje in telesno podobnost, tako podedujejo po stariših njih čednosti ali pa njih napake in strasti. Resničen je pregovor: »Jabelko ne pade daleč od debla«, in resnične so besede Gospodove: »Se li bere grozdje s trnja ali fige z osata? Tako rodi vsako dobro drevo dober sad, malopridno drevo pa rodi malopriden sad.« — Sicer ne navajam teh besedi, kakor da bi moralo vedno tako biti, tudi tukaj so izjeme, toda le redke izjeme. Otrok je kakor mehki vosek v rokah svojih starišev, in kakor otrok posnema vse vnanje kretanje, obnašanje, jezik, narečje ali govorico po svojih stariših, tako se vtiskajo tudi v njegovo dušo čednosti ali pa napake starišev. Ako skrbni stariši otroka obvarujejo vseh slabih vplivov, ako otročje oko vedno le dobro vidi in njegovo uho vedno le dobro in blago sliši, ako sliši le vedno glas pohlevnosti, sramožljivosti in pobožnosti, tedaj smemo upati, da postane otrok pohleven, sramožljiv in pobožen. Ako pa stariši ne pazijo na svoje otroke, ako jim je vsejedno, so li otroci v dobri ali slabi družbi, ako jih ne svaré ob pravem času in modro ne kaznujejo, potem je otrok podoben vrtu brez ograje, v katerem štrlí sama zel, in tak otrok bo šiba starišem

v starosti. Kakor otrok ne pride na svet telesno popolno razvit, tako tudi ni razvit na duhu, ampak razvija se šele pod vašim vplivom, o stariši, ali k dobremu ali pa k slabemu. Zato, krščanski stariši, ker vem, da vam ni nič tako pri srcu, kakor blagor svojih otrok, zato posvečujte se sami, živite krščansko in vzgledno, potem vas bodo tudi otroci posnemali. Posebno ve, krščanske matere, posnemajte pobožno mater sv. Alojzija, ona je molila za svoje dete, ko je bilo še v božjih rokah, ona ga je z znamenjem sv. križa posvetila, ko je komaj zagledal luč sveta, ona je skrbno opazovala njegovo otročje nagnenje in gojila v njem čednosti, ki so se že zgodaj razodevale v njegovem srcu. Tako mu je bila kar prirojena neka iskrena pobožnost. Že kot prav majhno dete so ga večkrat videli s sklenjenimi ročicami sedeti v zibelki, oči povzdignene v nebesa in blebetal je sv. imeni: Jezus in Marija. Komaj je toliko odrastel, da je sam vedel za pota po očetovskem gradu, je večkrat zginil in šele po dolgem iskanju so ga našli v kakem kotu na kolenih v molitvi utopljenega. Vsi, ki so ga videli, so ga imeli za angeljčka v človeški podobi in njegova pesterna je pozneje s prisego izjavila, da jo je vselej čudno pretreslo, kadar ga je nosila v naročji. Neki dogodek pa je ljudi še bolj utrjeval v spoštovanji do Alojzija. Prišel je namreč v rojstno mesto Alojzijevo menih, ki je slovel zaradi pobožnosti in svetosti. Ljudstvo je imelo veliko zaupanje v njegovo molitev, zato so od daleč prinašali k njemu bolnike in obsedence, da bi

jih ozdravil. Tudi mali Alojzij je bil enkrat navzoč, ko je ravno menih izganjal hudobnega duha iz nekega obsedenca. Toda naenkrat se obrne obsedenec do dečka Alojzija in, s prstom nanj kazoč, zavpije: »Ali ga ne vidite, ta bo enkrat velik v nebesih in njegova slava bo večna.«

Ta dogodek in prirojena pobožnost Alojzijevega, katero je mati skrbno gojila v mladem srcu, je vse prepričala, da bo to dete postalo nekaj izvanrednega. Poleg pobožnosti je dobra mati negovala njegovo prirojeno sočutje in usmiljenje do ubogih, gojila je v njem sramožljivost že v nežni otroški starosti. En sam dogodek iz Alojzijevega otroških let hočem navesti, da boste spoznali, kako velika je bila njegova sramožljivost že v nežni otroški starosti. Nekega večera je mali princ Alojzij igral z drugimi povabljenimi otroci igro, pri kateri je moral vsak otrok nekaj zastaviti. Da je zopet zastavljeno reč nazaj dobil, treba je bilo vsakemu nekaj storiti, kar se mu je naložilo. Tako so Alojziju naložili, naj poljubi senco neke male deklice, katera se je tudi z otroci igrala. Toda komaj je slišal majhni Alojzij, kaj se od njega zahteva, ga oblije rudečica, nejevolja in jeza ga spreleti, brez pomiselka se obrne, zapusti malo družbo in nikdar več se ni udeležil take igre. — Tak je bil Alojzij že kot otrok, njegova skrbna mati pa je imela to zaslugo, ker je zvesto pazila na razvoj svojega ljubljenca, ker je vcepila v Alojzijevo srce čednosti, zaradi katerih je postal svetnik, patron in vzgled mladini za vse čase. — O, krščan-

ske matere, da bi tudi vé svojo dolžnost tako zvesto spolnovala, kakor Alojzijeve mati, da bi tudi vé spoznala, kako imenitno bitje vam je izročeno v varstvo, kadar nosite v naročji svoje dete! Glejte, to vaše majhno dete, katero tako sladko in brezskrbno spi na vaših prsih, je posvečeno po Kristusovi krvi, je tempelj sv. Duha, je tovariš angeljski in dedič rajskih nebes. Toda poleg te vzvišene časti nosi pa vsako dete v sebi pokvarjeno natoro, um je vsled tega otemnel, volja je k slabemu nagnjena, in tako se vojskuje v človeku dvojna sila, ena, ki ga vleče kvišku v nebesa, in druga nasprotna, ki ga žene v prepad. Kako se bo ta vojska končala, o tem so odvisna nebesa ali pekel, večno zveličanje ali pa pogubljenje. — Ti pa, o krščanska mati, stojiš otroku na strani kot njegov vidni angelj varuh. da ga obvaruješ slabega in mu v srce vcepljaš blago in dobro. O misli pogosto na to svojo dolžnost, misli nanjo kadar gledaš v svojem naročju malo dete, tvoje dete, kako se ti nasmehlja, in če pri takih priložnostih v svoji materni ljubezni sanjariš, kako hočeš zanj skrbeti, da bo tu na svetu prav srečno, potem slušaj tudi glas sv. vere, slušaj glas svoje vesti in razumela boš, na kaj te opominja majhno dete s svojim smehljanjem: »O mati, ljuba mati, reši mojo dušo! Iz tvojih rok jo bo zahteval večni sodnik. Kaj mi pomaga, ako mi po svoji skrbnosti pridobiš cel svet, ako pa po tvoji malomarnosti zgubim svojo dušo?« — Zato, krščanske matere, pazite na svoje otroke, pazite nanje že v nežni

starosti do onih let, ko morajo brez vas hoditi po potu življenja. Nikar ne mislite, da je otrok kedaj premlad za pohujšanje. Prvi vtisi so neizbrisljivi! — Toda tudi dolžnosti otrok do svojih starišev ne smemo pozabiti, saj smo si zbrali ta premišljevanja zlasti zaradi mladine, naj bi sv. Alojzija posnemala. O teh svojih dolžnostih, ljubi otroci, slišite mnogokrat govoriti v šoli, kjer se vaši učitelji trudijo, da se jih navadite spolnovati. Toda vprašam, ali jih tudi v resnici spolnujete? Ali jih spolnuje deček, ki je vedno zadnji pri molitvi, ki nazaj ugovarja starišem, ki se svojimi brati in sestrami vedno krega in prička? Ali spolnuje svoje dolžnosti deček, ki se nauči svojih nalog, ki prihaja umazan in prepozno v šolo, ki svojih učiteljev ne spoštuje, ki se ne sramuje tacih besedi in tacega obnašanja, kakoršnega sv. Alojzij še poznal ni? Ali spolnuje svoje dolžnosti deklica, ki je svojeglava in lena pri delu, ki je prevzetna in ošabna do drugih bolj revnih tovarišic, ki se rada laže, ki je sladkosnedna, ki vedno misli na lepo obleko? Ali spolnuje dolžnosti svoje deklica, ki je le po vnanjem pobožna, kadar jo drugi vidijo in hvalijo, kadar je pa sama, je vse prej kakor sramožljiva?

O otroci pomislite vendar, koliko žalost napravljate s takim obnašanjem svojim starišem in učiteljem. Kakor boste začeli, tako boste enkrat končali. Zato, otroci, ozrite se na svojega patrona svetega Alojzija in potrudite se, da boste posnemali njegove čednosti. Ve, krščanske matere

pa, ozrite se na Alojzijevo mater, posnemajte jo v skrbnem varstvu svojih otrok in stanovitni molitvi za njih blagor. O da bi bilo več mater Alojzijevi materi podobnih, bilo bi tudi več otrok — Alojziju podobnih. Amen.

III.

*„O kako lep je čist rod
(v svetlobi svoje čednosti)!“*

Modr. IV. 1.

Premišljevali smo otroška leta iz življenja sv. Alojzija; danes pa hočemo natančneje spoznati Alojzija mladeniča. Še bolj kakor od prvih otroških let je poznejše življenje odvisno od mladeniških let, ko že vse jasneje stopa človeku pred oči, ko začne spoznavati pot, po kateri mu je hoditi in se prostovoljno odloči za dobro ali pa za slabo. To vidimo tudi pri sv. Alojziju. Ako smo ga občudovali, ker se je že v otroku kazala in razodevala prihodna svetost, ga moramo še bolj občudovati kot mladeniča. V njem so se uresničile besede, da ni samo v starosti, ampak tudi v modrosti raste pred Bogom in pred ljudmi. In ravno zato je Alojzij od božje previdnosti same v to postavljen, da kaže mladini pravo pot skozi življenje rekoč: »Mladeniči in deklice, ako hočete biti srečni, tedaj se nikar ne udajte zapeljivemu

vabljenju svojih strasti, ampak hodite po potu nedolžnosti in spominjajte se svojega Boga v mladostnih letih.« Da se boš ravnala po tem opominu, draga mladina, zato si oglejmo danes ono najbolj nevarno zanjko, v kateri se vjame največ mladih ljudi. — Da bi se po priprošnji sv. Alojzija vsi ognili tej satanovi zanjki, da bi vsi zvesto posnemali angeljskega mladeniča v stanovitnem boju zoper peklenško moč, v to naj pripomore današno premišljevanje!

Bujno raste mlado drevesce v dobri zemlji in poganja obilno cvetja, tako da je najlepši kinč vrta in največe vrtnarjevo veselje, ki je skrbno varuje in neguje. A glejte, komaj se je vse tako lepo razvilo, že ovení listje, cvet odpada in žalostno pobeša drevesce svoje veje. »Oh«, tako toži iznenaden vrtnar, — »zemlja mi je zakrivala nevarnega sovražnika, požrešen črv je oglodal koreninice in tako se je nadepolno drevesce posušilo.« — Dragi v Gospodu, ta požrešni črv, ki nevidljivo in neopaženo pokončava mlado drevesce, ta črv je podoba skrite in pogubne nečistosti, najhujše zanjke satanove za ljubo mladino. Marsikak deček vzraste pod skrbno vzgojo svojih starišev in predstojnikov krepak in zdrav na duši in telesu. Njegov um je sprejemljiv za resnico, njegovo srce nepokvarjeno in navdušeno za čednost, in tak je veselje starišev in predstojnikov, kras šole, ki obeta za prihodnost obilno sadú. A glejte, predno stariši

in predstojniki to opazijo, zaredi se mu v srcu črv in ogenj pogubnih strastij se vname. — Homer, grški pesnik, pripoveduje o čarobnici Kirki, da je dajala svojim obiskovalcem neko sladko in prijetno jed, kakor hitro so pa jedli od te jedi, spremenili so se mahoma v svinje ali pse. Enako se godi mlademu nečistnežu, ki srka sladki strup mesenosti. O kaka sprememba se sedaj zgodi pri mladeniču! Ono nedolžno oko, iz katerega se je še pred kratkim lesketala tako vesela brezskrbnost, se nemirno pobeša, raztresenost se bere na bledem obličju, veselo popevanje obmolkne, — oh, proč je mir srca, bujno vzraste strupena zel in zamori vse lepe cvetke krščanskih čednostij, katere so zasadili stariši in vzgojitelji s tolikim trudom. Že so znane mlademu srcu vse hudobne skrivnosti, že je mlado srce okuženo in sprijeno, ter že zapeljuje druge. Krasna cvetlica nedolžne mladosti je utrgana, umazana, v prah poteptana! — Peklenski ropar je stegnil svojo roko po duši in jo je oropal. Srce je prazno, nima čednosti, ne milosti, ne nedolžnosti. Duša poprej blesteča se v čarobni lepoti posvečujoče milosti, je sedaj grda in ostudna. Telo, tempelj sv. Duha, je po nečistosti postalo ničvredno orodje satanovo, v trohno in blato razpadajoča razvalina. Ako brezbožna roka božjo hišo preustvarja v hlev, ako vlomi v tabernakelj in sv. hostije raztrese, potem se vsakdo po pravici zgrozi nad tolikim hudodelstvom. Ravno tako ravna kristjan, ki onečaščuje svoje telo, tempelj sv. Duha, z nečistim ravnanjem, in svoje

ude, ude skrivnostnega telesa Kristusovega, rabi v sramoto in nečast. Da, o takem človeku velja beseda sv. pisma, »da daje sveto psom in bisere meče pred svinje«. Zato se ne smemo čuditi, ako sv. pismo žuga tej pregrehi najhujšo kazen. »Ali ne veste, da ste tempelj božji in da duh božji v vas prebiva? Ako pa kedo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal. Zakaj tempelj božji je svet, in to ste vi«, piše sv. Pavel razuzdanim Korinčanom. Da, tako gnjusen je nečisti greh v božjih očeh, da je Bog včasih človeštvo že tu na zemlji zaradi tega greha strašno kaznoval. Mislimo nazaj v prvo dôbo človeške zgodovine. Po celem svetu se razlega jok in vpitje, povsod groza in obup na prestrašenih obrazih, med tem, ko velikanska povodenj, kazen za greh, vedno bolj narašča. In zakaj je Bog končal mesta Sodomo in Gomoro? Tudi takrat je izvabila nesramna nečistost božjo jezo. Dragi moji, uvažujte in preudarite, kako ostudna in kazni vredna je nečistost v božjih očeh in varujte se je že v mladosti.

In sedaj se ozrimo na sv. Alojzija. Glejte, njemu ni bilo treba šele iskati priložnosti kakor današnji mladini, ki mnogokrat tako zvito prevara stariše, o ne, saj je živel Alojzij na kraljevem dvoru sredi posvetnega veselja, zabava se je vrstila za zabavo, veselica za veselico. Toda poglejmo, kako je živel Alojzij sredi sveta? Je li morda tudi on pil iz čaše veselja, katero mu je svet tako radodarno ponujal? Je li izkoristil v ta namen prednost svojega stanú? O ne! Alojzij je sicer živel kot

princ na kraljevem dvoru, toda živel je tako strogo življenje, kakoršnega si ne bi bil izvolil najzadnji hlapec v očetovskem gradu. Nič ni na njem kazalo, da je tako imenitnega stanú. Njegova obleka je bila priprosta, njegova soba je bila majhna in brez lepotičja, postelj je bila trda in hrano si je vedno najslabšo izbral. Poleg tega se je še trikrat na teden postil ob sami vodi in kruhu. V hudem mrazu in pogosto pozno v noč je klečal in molil in bil je v molitev tako utopljen, da ni čutil, kaj se okrog njega godi. Pri tem je tako pogosto pretakal solze, da so še zjutraj našli tla mokra, kjer je molil. Mnogokrat so ga gledali skozi ključavnico, kako se je neusmiljeno bičal in pri tem je imel oči polne solz obrnene na sv. križ. Večkrat so pokazali služabniki vse krvavo perilo prestrašeni materi in oče knez Ferdinand si je često ogledal sam mesta, kjer je njegov sin močil tla s svojimi solzami. Stariši so si sicer prizadevali, da bi Alojzija odvrčali od tako strogega življenja. Zlasti se je trudil oče, da bi svojega sina razvedril in ga vzgajal v hrabrega viteškega vojaka. Prirejal je v ta namen vsakovrstne zabave, saj so ljudje v šestnajstem stoletju, ko je živel Alojzij, tako silno bili vdani veseliam, da imenuje neki zgodovinar to dôbo »stoletje plesa«. Toda Alojzij je živel sredi veselega sveta kakor puščavnik. On je sicer ubogal očeta in šel k pripravljenim veseliam, a vsakdo mu je bral na obrazu, da je le telesno navzoč, med tem, ko je njegov duh daleč proč. Sedel je tiho in zamišljen v družbi, oči je

imel povešene v tla, blede ustnice pa so mrmrale na tihem pobožne vzdihljeje. Zlasti je Alojzija vedno spremljevala neka prirojena plahost pred drugim spolom. Ako je mati poslala kako dvorsko gospodično po opravku v njegovo sobo, je ni pustil vstopiti, ampak pri na pol priprtih vratih je sprejel naročilo in jo zopet kratko odpravil. Da, še celó z lastno materjo ni mogel biti dolgo sam, in ko je nekdo to opazil in ga grajal, je Alojzij odgovoril: »Jaz si ne morem pomagati, to mi je prirojeno.« Marsikatero visokorodno gospo iz sorodstva še poznal ni, in z očetom, kateri je svojega sina in naslednika v vladarstvu iskreno ljubil, se je Alojzij kar nekako pogodil, da se je udal vsem očetovim željam, če ga je le oče v miru pustil z ženskimi obiski. — Tako je torej Alojzij živel revno sredi bogastva, spokorno sredi posvetnih veselic, tiho in skromno sredi največih svetnih časti. Bil je živa pridiga svojemu lahko-mišljenemu, spridenemu času, pridiga, kateri se nihče ni mogel ustavljati gledajoč angeljskega mladeniča, kako je vkljub visokemu stanu popolnoma odmrl svetu, gledajoč v to blede, ljubko obličje, iz katerega je svetila angeljsko čista duša. In ravno v tem vidimo poklic Alojzijevega, da je spokorna nedolžnost, ki je zadoščevala božji pravičnosti za velike pregrehe, v katerih je živel takratni svet v dôbi Martina Lutra! Ta vzvišena dušna velikost sv. Alojzija mora vsacega, tudi najbolj spridenega človeka globoko ganiti, zakaj, »kdor nad svojim srcem gospoduje, je večji kakor oni,

ki mesta premaga.« — Zato, ljuba, brezskrbna mladina, brzdaj svoje strasti, ki se že zgodaj oglašajo. Kaj ti pomaga, če tudi nad celim svetom gospoduješ, ako si pa jetnik v verigah hudega nagnenja. Spomin na mladost, katero si preživela v grehih, ti bo ogrenil še pozno starost. Nečem sicer govoriti, kolikokrat je zgodnja smrt plačilo za mladostne grehe, tudi ne bom razpravljajal one brezštevne vrste bolezni, katerih si nakoplje mladi grešnik, ne bom popisal onih žrtev razuzdanosti, onih živih mrličev, ki tavajo kakor sence po bolnišnicah, kjer hirajo v najlepših letih. Sloveči francoski zdravnik Tissot, da izmed velike množice učenih strokovnjakov le enega navedem, pravi: »Nobena kužna bolezen ne uničuje tako hitro telesnega organizma, kakor nečistost, ki strahovito spodkoplje zdravje in življenje.« O vsem tem ne govorim rad, te stvari so pregrozne. A ne le telesne moči, marveč tudi dušne moči pešajo onemu, ki se je udal nečistemu grehu. Razum otemni, spomin oslabi, volja nima več prejšnje ljubezni in energije do resnega dela in zlasti preseda takemu mladeniču stanovska dolžnost. Sveti Alfonz pravi: »Vse pregrehe silno slabo vplivajo na človeški razum, a nobena ga tako ne uniči, kakor pregreha nečistosti.« Ako zapade dijak tem sponam, potem ne more napredovati v vedi in vsa ljubezen do poklica zgine. Sv. pismo pravi: »Modrost ne gre v hudovoljno dušo in ne prebiva v telesu, ki je vdano grehu.« Mesenost zamori s časom ljubezen do čednosti; tak grešnik začne

opuščati molitev in sv. zakramente ali pa, kar je še hujše, on jih zlorabi. Napačna sramožljivost ga zapeljuje, da se ne razodene spovedniku, ali pa, da stvar tako zavije, da ga ta ne more razumeti. Ker se tedaj sam oropa najboljše pomoči, zato mu nikdo ne more pomagati, on zaide globokeje in globokeje, slednjič postane pogubna navada nepremagljiva in to ga spravi v obup. Sv. Alfonzij pravi o takih nesrečnežih: »Nečistneži so podobni onim ticam, ki se raje pusté pomoriti, kakor da bi zapustile mrhovino.« Ko je nekoč slavni pater Dohs, iskreni mladinoľjub, imel nekje na Nemškem za visokošolce duhovne vaje, začel je tudi govoriti o najhujšem sovražniku učeče se mladine. A komaj je spregovoril le nekaj besed, že ga spomin na žalostne skušnje, katere je sam doživel, tako prevzame, da začne glasno ihteti in vsled joka ni mogel končati.

Ljuba krščanska mladina! Razkril sem ti pot pogube, pokazal sem ti pa tudi pot, po kateri je hodil angeljski Alojzij. Izvoliti si moreš eno teh dveh potov. Če me tudi sedaj ne moreš popolnoma umeti, če se ti tudi zdi, da morda pretiravam in da ni tako hudo, čez nekaj let se spomniš mojih besed in mi pritrđiš. O da ne bi prišlo to spoznanje prepozno! Amen.

IV.

*„Niste vi mene izvolili,
ampak jaz sem vas izvolil.“*

Joan. 15, 16.

Pobožna Marta, mati sv. Alojzija, si je od Boga sprosila sina, da bi ga mogla Bogu darovati. Kako se je ta prošnja spolnila, o tem smo že slišali. Angeljski mladenič je sedaj stopil v ona leta, ko se je bilo treba odločiti za prihodnji stan. Po človeško soditi pač ni bilo težavno pravo zadeti, saj se je Alojziju takorekoč stan sam ponujal, ker je bil prvorojeni sin vladarske hiše, krasile so ga vse lepe vladarske lastnosti in ljudstvo ga je iskreno želelo za kneza. — Kaj je bilo torej družega pričakovati, kakor da se bo Alojzij uklonil tem zahtevam in v teh okoliščinah spoznal Božjo voljo? Toda temu ni bilo tako. Bog je z Alojzijem imel veliko višje namene, zato mu je dal že zgodaj spoznati nečimurnost tega sveta. Slišali smo že, kako je Alojzij vse reči presojeval po večnosti, kako se je vedno vprašal: »Kaj mi pomaga to za večnost?« To vprašanje si je tudi sedaj stavil, ko se je bilo treba odločiti za prihodnji stan in zato se je obudila v njegovem srcu iskrena želja, da bi se odpovedal vladarstvu in se v samostanski samoti pripravljaj na večnost. Alojzij je pa tudi vedel, koliko težav ga čaka, predno bo dosegel ta svoj namen, zato se je zatekel s polnim zaupanjem v toliko važni zadevi k Mariji, svoji nebeški materi. Premišljajmo torej danes, k a k o se je Aloj-

zija vojskoval, da je dosegel stan, katerega mu je odločila Božja previdnost, in spoznali bomo, kako je Bog vsakemu odločil stan, kamor ga kliče, in kako je treba poslušati ta klic božji.

Alojzijev oče, knez Ferdinand, je bil pošten in tudi še dosti pobožen mož. Iz srca ga je torej veselilo, ko je videl, kako njegov najstarejši sin tako vrlo napreduje v modrosti, saj je imel ravno ž njim svoje posebne namene. Kakor vsak oče, ki ima nadarjenega sina, rad sanjari o njegovi prihodnosti, tako je tudi Ferdinand vse svoje upanje stavil na Alojzija. Pričakoval je, da bo z Alojzijevo vlado nastopila nova srečna doba za njegove podložne, sanjaril je, s koliko častjo in slavo bo Alojzij obdal ime goncaških knezov in kako bo Alojzij pod svojim žezlom zjedini vse širne pokrajine, do katerih je imel on kot edini dedič vso pravico. Zato si je oče na vso moč prizadeval, da bi svojemu sinu vcepil vojaškega, viteškega duha, zlasti ko je opazil, da je Alojzijeva pobožnost nenavadna. Ker si je knez Ferdinand mislil, da to izvanredno ljubezen do molitve pobožna mati Marta vceplja v mlado srce Alojzijevo, zato ga ni hotel pustiti delj pod maternim uplivom, ker se ta prevelika pobožnost po očetovem mnenju ni dala strinjati in zlagati z vladarskimi dolžnostmi. Poslal je torej Alojzija v krasno mesto Florenc, da bi tam svojo znanost v svetnih vedah spopolnoval. Toda Alojzij se tudi v tem mestu ni dal motiti v svoji pobož-

nosti; da, ravno v Florencu se je zgodilo, da je angeljski mladenič pred oltarjem preblažene Device Marije obljubil večno devištvo in s tem za vselej uničil očetovo upanje. Čez nekaj let ga pošlje oče na Špansko na kraljevi dvor kralja Filipa II., da bi se tam navzel viteškega duha, toda tudi tukaj se niso spolnile očetove želje, saj smo že slišali, kako strogo je živel Alojzij sredi posvetnih veselic. Da, zgodilo se je tukaj ravno nasprotno: Alojzij je namreč po božjem navdihnjenju spoznal, da ni za ta svet in tukaj je sklenil iti v samostan, vstopiti v družbo Jezusovo. Toda Alojzij je tudi vedel, da bo oče vse prej dovolil, kakor pa to, zato se je popolnoma prepustil Božji previdnosti. Trdno je pričakoval, da bo že Bog omečil očetovo srce. In res, ko je knez Ferdinand slišal, kaj njegov sin namerava, ni hotel s prvega verjeti. Poklical je Alojzija pred se, in akoravno je svojega sina srčno ljubil, ni mogel brzdati svoje jeze. Zažugal mu je najhujše, ako ostane pri svojem sklepu. Več dni je bil potem knez silno razburjen in da bi svojo jezo ohladil, pokliče Alojzijevega spovednika misleč, da je ta vsega tega kriv. Očital je spovedniku, da ga on nesrečnega očeta stori, ker mu s tem vse lepo upanje uniči. Toda duhovnik mirno odgovori jeznemu knezu, da on o tem še vedel ni, kaj Alojzij namerava, pač pa se mu ne zdi nič čudno, če je Alojzij po tako pobožnem življenju prišel do tega sklepa. Nato se je pomiril Ferdinand, saj je še vedno upal, da popusti Alojzij samostanske misli.

Knez sicer ni bil slab kristjan, toda bil je preveč skrben za posvetno čast in srečo svoje vladarske hiše; da, ta skrb je bila tako strastna, da še pomislil ni, da otroci niso popolna lastnina starišev, ampak da ima tudi Bog pravico do njih. Pač imajo stariši prav, ako se prepričajo o poklicu svojih otrok, toda otrokom poklic zabraniti, do tega nimajo pravice. Bog sam odločuje vsakemu poklic in mu daje tudi potrebnih milosti, da svoj poklic more spoznati. Umen gospodar nalaga vsakemu svojih podložnikov tako delo, kakoršno je primerno njegovim zmožnostim. Tako dela tudi Bog. Tudi on je vsakemu odločil mesto in vsakemu dal potrebnih zmožnosti, da more spolnovati svoje stanovske dolžnosti. Toda Bog nobena ne sili v kak stan, ampak vsakdo je prost in si lahko zbere stan, kakoršnega sam hoče. Ako si pa ne zbere pravega stanu, to je tistega, katerega mu je Bog odločil in katerega more sam spoznati, potem ne sme računati na Božjo pomoč. Kako pa spoznati svoj poklic? Tu se je treba najprej vprašati: »Čemu sem pač na svetu? Kam pelje moja pot? Ali sem morda tu edino zaradi tega, da jém, pijem in vesele dneve preživim, ali pa imam še kak viši namen? Da, jaz imam viši namen, zakaj s tem življenjem ni še vse končano, ampak po tem življenju se še začne drugo, pravo življenje. Da bo to življenje po smrti srečno življenje, zato se moram tukaj truditi, to je moj namen in v dosego tega namena moram vse svoje življenje vravnati.« — Ako hoče popotnik iti v

daljno mesto, najprej premišljuje, katera pot bi bila najbolj primerna. Pride se sicer tja ali po suhem ali po morju, ali po bližnici ali pa po ravni cesti. Vsa ta pota so dobra, toda popotnik se mora vprašati, katera pot ugaja najbolj njegovemu zdravju, njegovemu premoženju, njegovemu času, z eno besedo, katera pot najbolj njemu ugaja. Tako moramo tudi mi ravnati, kadar si izvolimo stan. Večno zveličanje je naš cilj, in k temu cilju pe-ljejo različna pota, to je — različni stanovi. V vsakem stanu se lahko doseže ta cilj, bodi si kot zdravnik, trgovec, duhovnik, menih, oženjen ali neoženjen. Vsi ti stanovi so dobri in v vseh teh stanovih je že tisoč in tisoč svetnikov doseglo večno zveličanje. Toda vprašati se mora vsak: Kateri teh stanov je pa zame najbolj primeren? Kateri ima najmanj nevarnosti in za katerega imam največ zmožnosti, tako, da smem v njem upati večno zveličanje? Otroška dolžnost je, pri tem važnem vprašanju v prvi vrsti vprašati stariše za svet, zakaj stariši so od Boga postavljeni svetovalci svojih otrok. Tudi je prav, da se otrok vda volji svojih starišev, ako se njih volja vjema z božjo voljo. Ako se pa to ne zgodi, ako stariši kaj tacega zahtevajo, kar je zoper Božjo voljo, potem pojdite k Alojziju in učite se od njega, kako je treba pri vsem spoštovanju in ljubezni do starišev vendar le bolj Boga ubogati, kakor pa ljudi.

Alojzijev oče se je trdovratno ustavljal poklicu, katerega je čutil v sebi Alojzij. Skušal je

na vsak način svojega iskreno ljubljenega sina odvrniti od duhovskega stanú, in v ta namen je vse poskusil, karkoli se je dalo storiti. Najprej se je navidezno knez vdal, toda zahteval je od Alojzija, naj se poda poprej na potovanje. Mislil je namreč, da ga bo to razvedrilo in da ga bodo velike časti, katere se mu bodo povsod skazovale, spravile na druge misli. Alojzij je sicer spoznal ta skriti namen očetov, toda vdal se je njegovi volji in šel z velikim spremstvom, kakor se princu spodobi, na potovanje. Povsod, kamorkoli so prišli, sprejemali so Alojzija z veliko častjo; in res, za vsako drugo manj stanovitno srce bi bilo to potovanje nevarno. Toda Alojzij se ni dal vjeti zanjkam zapeljivega sveta, saj je bilo njegovo oko in vse njegovo hrepenenje obrnjeno proti nebu. Na potu je molil in premišljeval ravno tako kakor doma. Ako je moral s svojim spremstvom kje prenočiti, se je brž ozrl po kakem križu; in če križa našel ni, si je sam narisal križ na košček papirja, in pred tem križem je molil in premišljeval cele ure. Svet angeljskega mladeniča ni mogel zapeljati, in vrnil se je Alojzij s potovanja domov. Bil je takrat ravno 17 let star in upal je, da ga sedaj oče pusti v samostan. Toda zmotil se je; zakaj oče o tem ni hotel ničesar slišati in je začel na drug način na svojega sina vplivati. Posluževal se je pri tem veljavnih oseb duhovskega in svetnega stanu, ki so Alojzija pregovarjali, naj bi vsaj postal sveten duhovnik in ne menih. Če postane sveten duhovnik, tako si je oče mislil, potem bo vsaj kdaj

dosegel visoke cerkvene časti; če pa postane menih, se mora tem popolnoma odpovedati. Toda Alojzij se tudi temu ni hotel vdati, vstopiti je hotel v družbo Jezusovo ravno zaradi tega, ker nikdo v tem redu ne sme sprejeti višjih duhovskih časti.

Ravno takrat je bil knez Ferdinand vedno bolehen, noge so mu hotele opešati, tako da je moral vedno sedeti na stolu. To svoje žalostno stanje je hotel knez porabiti v zadnji poskus, da bi spravil svojega sina na drugo pot. Sedel je Ferdinand necega dne v hudih bolečinah na svojem stolu, ko pusti Alojzija pred-se poklicati. Začel mu je razlagati, kako je gotovo tudi on dober kristijan, ki rad spolnuje voljo Božjo; toda v tem slučaju Alojzijev namen gotovo ni po božji volji, zakaj Bog ne more kaj takega zahtevati, kar bi bilo nasprotno dolžnostim do starišev. Razlagal mu je, da tudi med svetom lahko dobro in pobožno živi in si služi nebesa, ako bo svojemu ljudstvu dober in pravičen vladar. — Povdarjal je zlasti še to, da je Rudolf, njegov mlajši brat, zelo jezne natore in zaradi tega nesposoben za vlado. Kaj bo v prihodnosti, ako pride mesto njega mlajši Rudolf na prestol? Naposled ga začne Ferdinand milo prositi, naj se vendar tudi nanj, na svojega očeta, ozira in naj pomisli, kako je že v letih in kako je vsled dolge bolezni prišel ob vso moč. »Usmili se vsaj moje bolezni in mojih sivih las«, tako prosi stari mož, in debele solze se mu vderó. Tudi Alojzij je pri teh besedah v dnu svo-

jega srca ginjen. On poljubi hvaležno roko svojega očeta in se mu zahvali za vse dobrote, rekoč, da je že sam velikokrat vse to premišljeval, in da ne bi nikdar tega storil, ako ne bi bil prepričan, da je tako Božja volja. Bog zahteva to veliko žrtev in zato se on zanaša, da se bo vse k dobremu izteklo in da bo Bog skrbel mesto njega za zapuščeno družino. — In res, naposled knez Ferdinand sam uvidi, da je to Božja volja, on spozna, da bi bilo grešno še dlje se ustavljati Bogu in se vojskovati zoper njegovo voljo. Pa spozna, da so vzroki, zaradi katerih Alojzija toliko časa zadržuje, le sebični vzroki, in da bi bilo bogokletno. Bogu odreči Alojzija, katerega mu je že darovala pobožna mati. Ob enem je pa tudi britka žalost presunila njegovo srce, da mora zgubiti takega sina. Brezmejne britkosti premagan, se obrne v stran in se glasno zjoče. Vsa družina je bila priča tega žalostnega prizora. Ko si je oče malo svojo žalost olajšal v solzah, se obrne k Alojziju, mu položi svojo roko na glavo, rekoč: »Alojzij, jaz sem te ljubil, neizmerno ljubil, in ti si to ljubezen tudi zaslužil. Vse svoje upanje sem na-te stavil. Sedaj pa te kliče Bog in nič več te ne smem zadržati. Pojdi torej in bodi srečen!« — Po teh besedah se knez vnovič glasno zjoče in si zakrije obraz z obema rokama. Zastonj so ga tolažili okolostoječi.

To je bil zadnji boj, a Alojzij je tudi v tem hudem boju zmagal. Nič ga ni sedaj zadržavalo. Slovesno se je odpovedal vladarstvu in očetovski

kroni, in sedaj je hitel, da si pridobi drugo, večno krono. Velik je bil dar, katerega je Bog zahteval od Alojzijevehi starišev; dali so ga, četudi s krvavim srcem. Bog pa je ta dar starišem obilno povrnil. Oče Ferdinand se je le zaradi tega tako silno ustavljal, ker je pričakoval, da bo Alojzij vladarski hiši goncaških knezov v veliko čast in slavo. A glejte! kar se je oče bal zgubiti, ravno to se je zgodilo. Po celem širnem svetu je ime Alojzija Goncaškega slavno, povsod ga imenujejo in blagrujejo in njegov spomin je večni. Ko bi Alojzij ostal v hiši svojega očeta, bil bi že davno pozabljen; ker so ga pa njegovi stariši velikodušno darovali Bogu, je postal Alojzij patron in vzgled mladini za vse čase.

Zato, ljubi stariši, kadarkoli se gre za poklic vaših otrôk, takrat nikdar ne glejte na svetno dobičkarijo. Matere ali očetje, ki svoje hčere proti njih volji silijo v zakon, si nakopljejo veliko odgovornost; in če tak otrok v svojem prisiljenem stanu srečen ni in svoje stariše še v grobu preklinja, so temu krivi stariši sami. — Ljubi krščanski stariši, bodite torej previdni in ne silite nikdar svojih otrôk v kak stan, svetni ali duhovski, za katerega nimajo ne poklica, ne veselja. Amen.

V.

*„Idi, prodaj, kar imaš
in daj ubogim in boš za-
klad imel v nebesih.“*

Mat. 19. 21.

Alojzij je ravnokar svoje 17. leto spolnil, ko je vstopil v Rimu v kolegij očetov Jezuitov. Tu se je začelo zanj popolnoma novo življenje. Pustil je za seboj svet in vse, kar mu je ponujal, in prišel je pred samostanske duri reven kot berač. Vsa njegova lastnina je bila razun obleke, katero je imel na sebi, križ in brevir, da, ko je opazil, da se njegov brevir razlikuje od drugih po zlati obrezi, ni poprej miroval, da je bil sličen drugim. Z vstopom v samostanski novicijat prične se druga doba v življenju sv. Alojzija. Njegova dosedanja gorečnost se je morala ukloniti pokorščini, ki mu ni dovoljevala vsega v istem obsegu kakor poprej, ko je bil med svetom svoj lastni gospod. Toda kakor peneča reka nič ne izgubi svoje prejšnje moči, ako jo zajezi, ampak to, kar ji manjka v širokosti, zopet pridobi v globini, tako je bilo tudi samostansko življenje sv. Alojzija veliko popolnejše od njegovega dosedanjega življenja mej svetom. Saj je bilo to življenje po poklicu, ki se mora presojati po pravilih najvišje svetosti, katera se razodeva v vdanem spolnjevanju božje sv. volje. Premišljujmo torej danes sv. Alojzija — redovnika, da spoznamo, kaj daje tudi našemu življenju in delovanju pravo vrednost pred Bogom.

Samostansko življenje, ljubi moji, ni lahko, zakaj človek mora v samostanu odmreti vsemu; njegovo srce ne sme biti navezano na nobeno reč, na nobeno osebo, in naj bi mu bila poprej še tako ljuba. Da, ravno to je glavni pogoj za samostanski poklic, da se mora človek popolnoma odpovedati mesu in krvi, starišem, sorodnikom in prijateljem. Zveličar sam, ki je bil v mnogih rečeh tako prizanesljiv do svojih apostolov, je bil v tem oziru neizprosljivo strog. »Idi, prodaj, kar imaš, daj ubogim — in pridi in hodi za menoj.« — »Kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden.« Redovnik neha biti ud svoje družine in nima nikakoršnih dolžnostij do svojih. Redovna pravila so mu božja volja in Bog mu je oče in mati. On je skratka svojim in svojemu domu odmrl. To pa, dragi v Gospodu, je težavno in le velikodušno srce more toliko darovati. Alojzij pa je imel tako srce, srce, ki se je pri vsi naravni ljubezni do svojih vendar le čisto odpovedalo svojim in se popolnoma posvetilo Bogu. Ako ga je kdo v samostanu vprašal, koliko ima bratov in sester, je vselej še nekoliko pomislil in jih v duhu seštel, predno je odgovoril, in vprašan, če mu pridejo stariši in dom kedaj na misel, odgovoril je: »Le takrat, kadar za-nje molim.« Nekaj mesecev potem, ko je vsopil v samostan, umrl mu je oče, knez Ferdinand, a Alojzij je bil pri tem poročilu tako miren in vdan v božjo voljo, da so se temu vsi čudili. — Redovniku je nadalje potrebna velika ljubezen do molitve, in tudi

v tem se je Alojzij odlikoval, saj mu je bila še med svetom molitev nad vse ljuba. Vsled dolgotrajnega truda in premagovanja si je angeljski mladenič pridobil toliko spretnosti v molitvi, da ni bil skoro nikdar med molitvijo raztresen. Dejal je sam svojemu duhovnemu voditelju po polletnem bivanju v novicijatu, da je bil med tem časom vsega skupaj komaj toliko raztresen, kar se moli »Češčena Marija«, in vendar je Alojzij vsaki dan že zgodaj zjutraj moral streči pri šestih do sedmih sv. mašah. Bil je vsled vedne molitve najtesneje združen z Bogom, a pri vsem tem je natančno izvrševal tudi vsa druga opravila, ki so mu bila zaukazana. Jako bi se motil vsak, ki méni, da v samostanu edino in izključno le molijo, o ne, ampak samostanska opravila združujejo vedno molitev z delom po pravilu: Moli in delaj! Delo v samostanu ima pa vedno ta namen, da uri redovnika v krščanskih čednostih, zlasti v najtežji čednosti: odpovedati se lastni volji in se v vseh rečeh podvreči svojim višim. Ne, kar kedo sam hoče, ampak kar njegovi predniki hočejo, to mora biti vodilo njegovemu hotenju in delovanju. To pa, dragi v Gospodu, je vedno zatajevanje samega sebe, ki je tem hujše, ker se celo razteza na malenkosti vsakdanjega življenja. Toda tudi v tej težavni nalogi, v vednem zatajevanju svoje lastne volje, kazal se je Alojzij že kot novinec mojstra. Njegov duhovni voditelj je opazil, da nosi Alojzij glavo preveč naprej. Da bi se temu odvadil, dal mu je našiti visok in trd vratnik, kar je hojo in kretanje Alojzijevo

delalo nerodno in smešno, a Alojzij se je udal volji predstojnikovi brez ugovora. Tudi v pobožnih in spokornih vajah mu ni bilo toliko dovoljeno storiti, kakor je sam želel, in ta pokorščina je bila zanj najhujša pokora. Posebno pa se kaže zatajevanje v ponižnosti, zlasti v prostovoljnem poniževanju samega sebe, in tudi v tem so urili predstojniki mladega redovnika Alojzija. Ukazali so mu, da pomaga kuharju v kuhinji, in da nosi jedila na mizo. Pri tem poslu, katerega je Alojzij nekoliko nerodno opravljal, ker ga prav nič ni bil vajen, ga je nadzornik vedno karal in mu očital vsak najmanjši pregrešek, a Alojzij tudi z besedico ni kazal nikdar nevolje. Pozneje je toliko napredoval, da je pri obedu smel glasni čitati. Akoravno je Alojzij bral s prijetnim in lahko razumljivim glasom, se je vendar nekoč zgodilo, da ga vsled ropota pri kosilu nekateri niso razumeli. Starejši novic, ki je imel nalogo presoditi branje, je v svoji sodbi tako neusmiljeno izdelaval Alojzija in mu očital toliko napak v branju, da se je Alojzij vsem smilil, in vendar še z besedico ni ugovarjal in se ni opravičeval, ampak ponižno je prosil poslušalce odpuščanja in dovoljenja, da sme prihdnjič celo branje še enkrat ponoviti. Sploh se je Alojzij rad ponižal, kadarkoli se je mogel. Svoje znanje latinskega jezika je imel za tako neznatno in nezadostno, da mu je dal pater rektor tovariša za učitelja, dasi je Alojzij svojega učitelja daleč prekosil v znanosti. Ponižnost mu je bila nad vse draga čednost, in res, saj je ravno

ponižnost neobhodna podlaga čednostnega življenja, ker ona stori, da človek ne misli preveč o sebi, in da si ne prisoja več, kakor mu gre. K takemu mišljenju pa je treba pravega spoznanja samega sebe, ki nas uči, da ne moremo nič iz lastne moči, ampak vse, kar storimo, storimo s pomočjo božje milosti. Ponižnost ni družega, kot resnica, katere nam ne zakriva samoljubje in sebičnost, in zato je Alojzij prav ravnal, ako je o sebi tako zaničljivo mislil in vse dobro pripisoval edino le Bogu.

Dragi v Gospodu! Iz tega, kar sem dosedaj povedal o redovnem življenju sv. Alojzija, razvidite, da, ako presojamo njegova dela in opravila v samostanu edino le po vnanjem, ni bilo to nič posebnega, zakaj: pomagati v kuhinji, nositi na mizo, pometati, čitati in učiti se, to so vsakdanja opravila, kakoršna imate večinoma tudi vi. In vendar je postal pri tem Alojzij velik svetnik in zakaj? Zato, ker je spolnjeval te svoje vsakdanje dolžnosti v pravem duhu, to je v duhu ljubezni do Boga, ki mu je ravnno te dolžnosti naložil in ne drugih. — Tudi vsakemu izmed nas je odmeril Gospod Bog gotov delokrog ali stan, kakor smo slišali zadnjič, in način, kako spolnujemo dolžnosti tega stanu, je merilo tudi za našo svetost. Zato, ker so se držali svetniki tega zlatega pravila, ravnno zato so postali svetniki. Živeli so v istih razmerah, kakor mi, a iskali niso nič izvanrednega in nenavadnega, marveč spolnjevali so to, kar jim je veleval stan in poklic, izvanredno dobro

in natančno. Motiš se torej, ako meniš, da se moraš v vse vtikati in biti povsod, in da se nič brez tebe ne posreči, če pa pri tej svoji vsestranski delavnosti zanemarjaš one dolžnosti, ki so ti najbližje in ki se v prvi vrsti tičejo tebe. Motiš se, ako s pretvezo, storiti kaj bolj popolnega, zanemarjaš svoje stanovske dolžnosti. Bog ne zahteva, da premoliš cele ure, da obiskuješ tako pogosto cerkev, da se uglobiš v premišljevanju večnih reči, če pa zanemarjaš pri tem svojo stanovsko dolžnost kot mati ali gospodinja. Bog ne zahteva, ako živiš med svetom in nimaš časa, da si tudi ob delavnikih pri sv. mašah, da se vdeležuješ pobožnih vaj, da si v nedeljo popoldan večkrat pri božji službi, ako pa pri tem zanemarjaš svoje dolžnosti kot krščanski posel. O, koliko popolnejše je v božjih očeh, ako po vzgledu sv. Alojzija velikodušno in potrpežljivo prenašaš muke in sitnosti svoje gospodinje, ako pustiš veljati voljo svojim višim, in svojo lastno voljo zatreš tudi v malenkostnih rečeh! Glej, Alojzij kot princ iz knežje rodovine ni bil vaju streči v kuhinji, nositi na mizo, pometati in opravljati najnižja dela, a storil je vse to ponižno in potrpežljivo, dasi bi bilo tudi njemu veliko ljubše, ako bi smel kakor poprej namesto tega dela moliti in premišljevati v cerkvi. Natančno in velikodušno spolnjevanje svoje stanovske dolžnosti storilo je Alojzija v teku šestih let svetnika, ker je to njegovo, po vnanjem tako nizko in nečastno delovanje preveval duh ljubezni do Boga. Že po človeško soditi dobiva vsako delo

svojo vrednost po namenu, kakoršnega imaš pri tem delu. Ako kdo zgubi cekin, katerega najde berač, mu ne bo nihče prilastil zasluženja miloščine. Ako bi pa kdo segel v žep in meneč, da je podelil beraču krono, mu pa dal le obrušen gumb, mu bo Bog ta čin vendarle vstel kot miloščino. Notranji namen je torej vsikdar merodajen za vrednost ali nevrednost kakega dela, in to pomenijo besede sv. pisma: Bog pa gleda na srce! O, kolika tolažba je to za vas, ki ste nizkega in revnega stanu. Naj bi bil vaš stan še tako nezaten, zaničevan in preziran, pred Bogom ste vendarle veliko več, kakor kralji in cesarji, ki le sebe iščejo in za svojo slavo delajo. In, če tudi tvoj trud ne najde priznanja in nima vspeha med ljudmi, pred Bogom ti bo zasluga neprikrajšana. »Jaz delam za Boga«, to, dragi v Gospodu, naj bo naše geslo, in to geslo naj nas nagiba do natančnosti tudi v malenkostih, do zvestobe tudi v malem. Ako dela umetnik za kralja umotvor, si vse prizadeva, da ga prav natančno izdeluje. Koliko vnemo moramo še-le mi kazati pri svojih stanovskih dolžnostih, vedoč, da vse, karkoli delamo, delamo za Boga. Tako so delali svetniki, tako je delal Alojzij. O, posnemajte angeljskega mladeniča v tem, vsak naj obdeluje kos vinograda, katerega mu je Bog izročil, in če boste v tem duhu delali, bodo tudi vam veljale besede: »Pridi, modri in zvesti hlapec, ker si bil zvest v malem, postavljen boš nad veliko.« Amen.

VI.

*Zgodaj je končal, pa
je izpolnil veliko let.*

Knjiga modr. IV. 13.

Celo Alojzijevo življenje je bilo posvečeno Bogu, kateremu je neprenehoma služil v molitvi, lepih čednostih in dobrih delih. Njegove že od narave bolj slabotne telesne moči so v tej vzvišeni službi božji pojemale od dné do dné kakor pojemlje lučica pred sv. Rešnjim Telesom, ako ji zmanjkuje olja. Telesna slabost je postala vedno večja in večja; zlasti je Alojzija mučil skoro neprenehoma hud glavobol, a nikdar ni tožil. Predstojniki, ki so Alojzija že takrat imeli za svetnika, prepovedali so mu sicer vsa težka in spokorilna dela, in Alojzij se jim je vdal kakor vselej. Ko pa je leta 1591 nastala huda lakota, kateri je sledila moreča kuga, se ni mogel angeljski mladenič več premagati; prosil je predstojnike, naj bi mu dovolili, da po svoji moči pomaga trpečim sobratom. S prva mu je bilo le dovoljeno, da sme iti z vrečo beračit miloščino za gladne, a to mu še ni bilo zadosti. Ni nehal prej prositi, dokler mu niso dovolili, da sme tudi iti po natlačenih bolnišnicah, streč smrtno bolnim. Pri tem blagem delu velikodušne ljubezni se je dotaknila angeljeva smrtna roka Alojzija in ga je odpeljala v nebesa. Premišljujmo torej danes k sklepu ob mrtvaškem odru Alojzijevega resničnost besed sv. pisma: »Zgodaj je končal, pa je izpolnil veliko let.«

Kakor zažari solnce v najlepšem blesku, predno zatone, da se onkraj zemlje zopet prikaže v novi lepoti, tako so tudi Alojzijevo glavo obdali vsi žarki svetosti, predno jo je nagnil v smrti. Enindvajseti dan meseca junija se je polagoma bližal večeru. Vsi Alojzijevi sobratje so obstopili glasno ihteč njegovo smrtno postelj, da bi se še enkrat priporočili njegovi priprošnji pred Bogom. Ker so menili, da ne bo še tako kmalo umrl, sta ostala po noči samo dva patra pri umirajočem Alojziju, ki sta mu molila in ga škropila z blagoslovljeno vodo. Ko sta mu dala poljubiti sveti križ, se je Alojzij odkril in na opomin, naj si zopet pokrije glavo, je lahko odkimal rekoč: »Saj je tudi moj Jezus umrl gologlav.« Potem se je utopil v molitev, le lahko sta se mu premikali ustni in njegov pogled je bil uprt na križanega Zveličarja, katerega je tako iskreno ljubil. Polnoč se je bližala. Naenkrat postane njegov obraz smrtnobled, oči se daleč odpró, smehljaje zašepeče: »O moj Jezus«, in njegova angeljsko čista duša je bila pri njem. Bilo je to blizu polnoči dné 21. junija 1591, ko je Alojzij komaj spolnil triindvajseto leto.

Če v nedeljo zjutraj zapojó farni zvonovi, prihitevajo od vseh strani množice vernikov v božji hram. O kako različni so vsi ti po obrazih, po vnanji postavi, po stanu in po starosti! Tu prisaklja urno in veselo mladina, tam resno stopajo možje in žene in prav zadnji sopihajo sivolasi starčki in stare ženice. Kako različni so vsi ti po

svoji starosti. In vendar, ljubi kristjani, pred vse-gavednim Bogom je to vse drugače; marsikak starček je morda pred Bogom komaj mladenič, da, celó komaj otrok. Njegova leta, katerih šteje morda 60, 70 ali 80, zginejo pred Bogom in Bog jih ne šteje. »Kako je to mogoče?« si boste mislili. Jaz vam pa povem, to prihaja od tod, ker pred Bogom velja le tisti čas, katerega je človek preživel v milosti, katerega je porabil kot otrok božji v božjo čast. Kdor torej leta in leta živi v smrtnem grehu, kdor se v nespokornosti postara, ta je pred Bogom mrtev in stopil bo s praznimi rokami pred sodnji stol, če je prav tukaj dočakal starost. Da, tem hujše bo večna kazen ga zadela, ker mu je Bog dal priložnosti, da si nabere zakladov milosti, a on jih zametuje. — O kako vse drugače pa ravna Bog z onimi, ki so mu ves čas svojega življenja zvesto služili in ga njemu posvetili, ki so si brez prenehljeja nabirali zakladov božje milosti. Oni imajo res veliko let pred Bogom, če jih prav že kliče v mladosti. In tak je bil angeljski mladenič, sv. Alojzij. O njem res veljajo besede: »Zgodaj je končal, pa je spolnil veliko let.« O srečna zavest, neomadeževan zapustiti ta svet, svojo dušo izročiti v roke stvarnikove sveto in neoskrunjeno. Ta zavest, katero je imel umirajoči Alojzij, je storila, da se je še na njegovem mrtvem obličju lesketala rajska sreča in mir. — O dragi bratje v Kristusu, tudi mi smo na tem, eni prej drugi poznej, zapustiti ta svet in se preseliti v večnost. Tudi nam bo zavest, da smo čas svojega

življenja vestno porabili in se ohranili čisti in ne-omadeževani, enkrat olajšala ločitev. Zato imejmo že sedaj svojo vest v redu, delajmo pokoro za stare grehe in varujmo se novih. Kako lepo pravi zlata knjiga Tomaža Kempčana: »Srečen, kdor ima vedno pred očmi smrtno uro in se vsaki dan pripravlja za smrt. Srečen in pameten oni, kdor se v svojem življenju prizadeva tak biti, kakoršen želi biti ob smrtni uri. Zakaj veliko upanja ima, da bo srečno umrl, kdor popolno zaničuje posvetno in goreče hrepeni po čednostih. Veliko upanja ima, kdor ljubi ostrost, dela pokoro, ročno posluša, sam sebe zatajuje in vse zopernosti prenaša iz ljubezni do Kristusa. Pride čas, ko si boš želel en dan ali eno uro za poboljšanje, pa ne vem, če jo boš dobil. Glej tedaj, da sedaj tako živiš, da se boš ob smrtni uri mogel veseliti, ne tresti.«

Še ko je Alojzij ležal na parah, so prihrumele trume vernega ljudstva, ki so hoteli imeti nekaj spomina od obleke ali trupla blaženega mladeniča, kajti prepričani so bili vsi, da je Alojzij prištet svetnikom. Da, morali so postaviti stražo k mrtvaškemu odru vsled silnega navala. Tu je torej ležal skromni in ponižni Alojzij mrtev in nem in je sprejemal časti, katerih se je tako zelo branil v življenju. Mnogobrojni čudeži, ki so se godili ob smrti Alojzijevi in brezštevilne prošnje najodličnejših oseb so povzročile, da je Alojzij, kar se je do sedaj silno redko zgodilo, komaj trinajst let po svoji smrti dosegel čast altarjev. Bil je 28. julija leta 1604, devet dni potem, ko

so prišтели Alojzija svetnikom. Pomenljiv in slovesen dan je bil to zlasti za mesto Kastiljone, rojstni kraj angeljskega mladeniča, zakaj šteló si je to mesto v dolžnost, da svojemu blaženemu rojaku skazuje vso mogočo čast. Slovesno so vabili zvonovi Kastiljončane v cerkev, da počasté tam kot svetnika onega mladeniča, katerega so še vsi dobro pomnili. Izpostavljena je bila podoba angeljskega mladeniča na glavnem altarju ravno tam, kjer ga je množica videla nekđaj tolikokrat klečati. Sto in sto lučic je obdajalo podobo in ljudstvo se je gnetlo okrog nje in je vzdihovalo iskreno proseč k svojemu blaženemu rojaku. Tam v ozadju cerkve pa je klečala za stebrom častitljiva gospa. Ustni sta se ji premikali v neprestani molitvi in vsa zamaknjena ima uprte oči v podobo. Sedaj stopi slavnostni govornik na prižnico, imeniten mož, P. Ugolleti. Z navdušeno besedo slaví angeljskega mladeniča in kaže, kako je zmagovalno prestal vse boje s svetom, mesom in satanom. Marsikaka solza je porosila lice, ko je to pripovedoval z ne navadno zgovornostjo. Nazadnje pa se obrne pridigar ves v ognju navdušenosti po cerkvi tja, kjer je pobožno klečala ona stara, častitljiva gospa in spozna v njej — blago kneginjo Marto, mater sv. Alojzija. Na njo kažoč nadaljuje govornik z največjo navdušenostjo: »O srečna mati, ki si dala svetu tega angeljskega sina, čegar čelo krasi sedaj nevenljivi venec! O srečna si, da si ućakala tega dné; katera mati na celem širnem svetu se sme danes tebi primerjati, tebi, ki slaviš in častiš svojega

rodnega sina tu na altarju kot svetnika? Pač se spominjaš danes onih pretečenih let, ko je svetnik kot dete poslušal tvoje materine nauke, glej, tvoji nauki so ga privedli na pot svetosti. Spominjaš se vseh onih srečnih ur, katere si preživela v družbi svojega sina — svetnika. Spominjaš se onega dné, ko se je tvoj sin poslavljal od tebe, ko si ga darovala Bogu, ko te je zapustil za ta svet in se preselil v samostansko tišino. Glej, preblaga mati, tukaj na altarju najdeš zopet svojega sina kot svetnika. O srečna mati, tvoja skrb, tvoja ljubezen, tvoja vzgoja je dala svetu angeljskega mladeniča, sv. Alojzija.« — Tako, ljubi moji, je govoril slavnostni govornik ob priliki, ko so proglasili Alojzija kot blaženega, srečni materi, ki je bila priča one slovesnosti. Krščanske matere, tolike sreče seveda ne morem prerokovati nobeni izmed vas že tukaj na zemlji, a bodite prepričani vsi, kateri imate z otroci opraviti, da v vaših rokah je njihova osoda, njihova časna in večna sreča — prepričali se boste tega v večnosti. Kakor boste vzgojili svoje otroke, tako bodo živeli, tako bodo umrli, tako stopili pred sodnika, tako bode njihovo plačilo v večnosti. O krščanski stariši in vzgojitelji, zavedajte se torej svojih dolžnosti do otrok in svoje odgovornosti pred Bogom!

Tebi pa, ljuba mi mladina, le še nekaj besedi v slovo, predno se razideš po raznih potih burnega življenja. Tu ob altarju sv. Alojzija, katerega ti je Bog sam dal za varuha in vzornika, daj mi roko, poglej me v oči in zapomni si dobro

ta moj zadnji opomin. Glej, predno se zaveš, se bo osulo cvetje tvoje mladosti, udje bodo zgubili svojo gibčnost, srce bo jelo bolj počasi bítí, lica bodo upadla, začela se boš tudi ti starati. Ves svet okrog tebe bo postal resen in pust, kakor če pobera jesenski veter z drevja zadnji list. O gor tebi, ako te ne bo takrat tolažil spomin na srečno pretečeno mladost, ako te ne bo tolažilo upanje na boljšo bodočnost. Če pa se boš takrat mogel ozirati z mirno vestjo v mlada leta, se boš še v starosti pomladil v tem spominu. O ohranite torej svojo mladost, zlato dôbo svojega življenja čisto, neomadeževano in neoskrunjeno, poter smem upati, da se bomo enkrat sešli v nebesih pred sv. Alojzijem z lilijo v rokah. Amen.

